

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/31/2020
Identifikačné číslo spisu: 9014010137
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9014010137.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a z členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Eriky Šobichovej v právnej veci žalobkyne: Obec Harichovce, 1. Mája 25, 053 01 Harichovce, IČO: 00 329 096, právne zastúpenej: JUDr. Ivan Vózár, Kukučínova 2324/20, 031 01 Liptovský Mikuláš, proti žalovanému: Ministerstvu dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, za účasti ďalšieho účastníka: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Investičný odbor, Námestie mládeže 3, 080 01 Prešov, IČO: 35 919 001, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15. októbra 2014, č. 23302/2014/B624-SV/59367/Ho, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 7. novembra 2018, č. k. 2S/29/2015-36, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

I. Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) rozsudkom zo 7.11.2018, č. k. 2S/29/2015-36, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 15.10.2014, č. 23302/2014/B624-SV/59367/Ho, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Prešov, odboru výstavby a politiky, z 03.02.2014, č. OU-PO-OVBP2-2014/134/1957/ŠSS-ST, ktorým ako prvostupňový správny orgán rozhodol o umiestnení líniovej stavby „Privádzač Spišská Nová Ves“ - Levoča, II. etapa,“ ktorá je umiestnená na pozemkoch v katastrálnom konaní územia Malá Levoča, Okres Levoča, pre Národnú diaľničnú spoločnosť, a. s.; a súčasne žalovanému ani ďalšiemu účastníkovi konania právo na náhradu trov nepriznal.

2. Správny súd dôvodil, že žalobkyňa v žalobe namietala, že jej od začiatku administratívneho (územného) konania boli odňaté bližšie neoznačené procesné práva tým, že sa správne orgány nesprávne vysporiadali s jej účasťou a námietkami, ktoré vznikli v územnom konaní.

3. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že došlo k porušeniu jej práva byť účastníčkou územného konania, správny súd ju považoval za nepodloženú a irelevantnú. Svedčať o tom mala zápisnica z ústneho pojednávania zo 4.12.2013, vznesené námietky v územnom konaní, rozhodovanie o námietkach zachytené v rozhodnutí žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa. Doručovanie rozhodnutí oboch stupňov bolo realizované formou verejnej vyhlášky, v zmysle § 42 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „StavZ“). Orgány verejnej správy v oboch stupňov sa námietkami a podaniami žalobkyne v územnom konaní zaoberali, vyhodnocovali ich a svoje závery zachytili v rozhodnutiach, ktoré spĺňajú náležitosti podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Sp.p.“).

4. Podľa správneho súdu v správnom konaní, na rozdiel od správneho súdneho konania, správny orgán formalizovaným rozhodnutím nerozhoduje o pribatí účastníka do administratívneho konania. StavZ ani Sp.p. neupravujú povinnosť orgánu verejnej správy vydať rozhodnutie, že je niekto účastníkom konania. Ak sa zistí, že existujú ďalšie subjekty, ktoré spĺňajú podmienky na účasť v konaní, správny orgán začne s nimi jednoducho konať. Keďže podľa správneho súdu žalobkyňa mohla v konaní aktívne vystupovať (čo aj robila) a správne orgány s ňou riadne konali, správny súd dospel k záveru, že práva žalobkyne v konaní o územnom plánovaní pred správnymi orgánmi zachované boli, a preto námietku žalobkyne vyhodnotil ako irelevantnú.

5. Pokiaľ ide o námietku bližšie neoznačených procesných práv v územnom konaní, správny súd poukázal na ust. § 182 ods. 1 S.s.p, z ktorého vyplýva zásada iudex ne eat ultra petita partium (sudca nech nejde nad návrhy strán). Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby (až na výnimky uvedené v § 134 ods. 2 S.s.p.), preto nad rámec žaloby nevyhľadával dôvody nezákonnosti napadnutého rozhodnutia, a aj v tejto časti vyhodnotil žalobu ako nedôvodnú.

6. Rozhodnutie o trovách správny súd odôvodnil poukazom na ust. § 168 a § 169 S.s.p.. Vecne potom tým, že v prípade žalovaného nezistil dôvody na to, aby bolo možné spravodlivo požadovať náhradu vynaložených trov, a v prípade ďalšieho účastníka tým, že mu žiadne trovy nevznikli.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie žalovaného

7. Proti rozhodnutiu správneho súdu podala žalobkyňa kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p., v ktorej namietala, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci; navrhla, aby kasačný súd napadnuté rozhodnutie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. V odôvodnení kasačnej sťažnosti namietala závery správneho súdu týkajúce sa jej účasti v konaní o umiestnení stavby. Je pravdou, že sa zúčastnila 4.12.2013 ústneho pojednávania, kde vznikli jej námietky. Predchádzalo mu oznámenie o začatí územného konania a nariadenie ústneho pojednávania, kde však žalobkyňa nebola vedená ako účastníčka konania.

9. Poukázala pri tom na rozhodnutie Okresného úradu Prešov z 03.02.2014, č. OÚ-PO-OVBP2-2014/134/1957/ŠSS-S, o umiestnení líniovej stavby, kde sa v VII časti už žalobkyňa uvádza v postavení účastníka konania.

10. Poukázala tiež na list Okresného úradu Prešov z 11.3.2014, kde je uvedené: „...Obec Harichovce nebola účastníkom konania, nakoľko umiestnením stavby „Privádzač Spišská Nová Ves - Levoča, II etapa“ je dotknuté územie Mesta Levoča.“

11. K zhodnému záveru, že žalovaná nebola účastníčkou konania dospela aj Krajská prokuratúra Prešov v liste z 1.4.2014, č. Kd/67/14/7700-5, pričom táto mala k dispozícii aj spisový materiál.

12. Podľa žalobkyne uvedené znamená, že konajúci súd nezistil dostatočne skutkový stav a na tom základe vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že práva žalobkyne ako účastníčky územného konania boli zachované.

13. V kasačnej sťažnosti tiež namietala konštatovanie správneho súdu, že „Žalobkyňa namietala porušenie jej bližšie neoznačených procesných práv v územnom konaní.“ Podľa žalobkyne z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že v jej prípade išlo o popretie procesných práv, poukázala pri tom na Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia vyhlásený v Zbierke zákonov pod č. 43/2006 Z. z. a tiež na smernicu Rady 85/337/EHS v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/35/ES.

14. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že žalobkyňa dôvod kasačnej sťažnosti nevymedzila dostatočne v rozsahu, v akom to požaduje zákon v § 440 ods. 2 S.s.p.. Žalobkyňa len odkázala len na niektoré momenty, ktoré sa týkali jej postavenia ako účastníčky konania. Nerozvieďala však už ako súvisia s nesprávnym právnym posúdením veci správnym súdom. Kasačnému súdu navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

III. Konanie pred kasačným súdom

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a/ S.s.p. v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 S.s.p., po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 S.s.p. a ustanovenie § 444 S.s.p.), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 S.s.p.), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 S.s.p. a § 57 S.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 S.s.p., § 441 S.s.p. a § 453 S.s.p. a postupom podľa ustanovenia § 455 S.s.p. bez nariadenia pojednávania, po neverejnej porade senátu (§ 137 ods. 1 S.s.p. v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalobkyne je potrebné zamietnuť.

16. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia 30. septembra 2020 bol vyhlásený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke NS SR - www.nsud.sk (§ 137 ods. 4 S.s.p. v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

17. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 a ods. 2 S.s.p., v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 S.s.p., správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánu verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa ustanovenia § 177 ods. 1 S.s.p., správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

20. Podľa ustanovenia § 178 ods. 1 S.s.p., žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo

opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

21. Podľa ustanovenia § 438 ods. 1 S.s.p., kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

22. Podľa § 440 ods. 2 prvá veta S.s.p., dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

23. Podľa ustanovenia § 454 S.s.p., na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

24. Podľa ustanovenia § 461 S.s.p., kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

25. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalobkyne, podanej proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy z 15.10.2014, č. 23302/2014/B624-SV/59367/Ho, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Prešov, odboru výstavby a politiky z 3.2.2014, č. OU-PO-OVBP2-2014/134/1957/ŠSS-ST, ktorým ako prvostupňový správny orgán rozhodol o umiestnení líniovej stavby „Privádzač Spišská Nová Ves“ - Levoča, II. etapa.“

26. Kasačný súd preskúmajúc napadnuté rozhodnutie ako i obsah predloženého súdneho spisu a pripojeného administratívneho spisu v rozsahu podanej kasačnej sťažnosti konštatuje, že argumentácia žalobkyne nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých správny súd zamietol jej správnu žalobu. Správny súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými podstatnými žalobnými námietkami, a to citáciou dotknutých právnych noriem ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávany prípad.

27. Ak potom správny súd dospel k právnenému záveru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy v rozsahu podanej správnej žaloby nedošlo k porušeniu zákona a práv žalobkyne, tento jeho názor považoval aj kasačný súd za správny a stotožňuje sa s ním. Považujúc právne posúdenie veci správnym súdom za správne, a v snahe vyhnúť sa nadbytočnému opakovaniu pre účastníkov konania už známych faktov a právnych záverov správneho súdu, kasačný súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia k námietkam žalobkyne uvedených v podanej kasačnej sťažnosti dopĺňa nasledovné:

28. Kasačná sťažnosť má povahu mimoriadneho opravného poriadku v správnom súdnictve, ktorou sa napáda právoplatne rozhodnutie správneho súdu. Kasačnú sťažnosť možno vždy podať iba z dôvodu vymedzeného v § 440 S.s.p. Kasačný súd je pri preskúmaní právoplatného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu viazaný rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti. Z viazanosti kasačného súdu sťažnosťnými bodmi pripúšťa S.s.p. v ustanovení § 453 ods. 2 veta prvá za bodkočiarkou výnimky tam, kde správny súd nie je viazaný ani dôvodmi žaloby (§ 134 ods. 2 S.s.p.).

29. Pokiaľ ide o nesprávne právne posúdenie ako uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti (§ 440 ods. 1 písm. g/), kasačný súd uvádza, že z hľadiska dôvodov kasačnej sťažnosti zákon v § 440 ods. 2 veta prvá S.s.p. presne definuje, že dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g/ až i/ S.s.p. možno odôvodniť iba dôvodmi tam uvedenými a dôvod kasačnej sťažnosti musí sťažovateľ vymedziť tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uviesť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Ako konštantne uvádza kasačný súd vo svojich rozhodnutiach, právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav.

30. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

31. V kasačnej sťažnosti žalobkyňa kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ dostatočne nevymedzila. Neuviedla právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, ani v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

32. Žalobkyňa neuviedla k namietanému právnemu dôvodu žiadnu relevantnú argumentáciu a svoju kasačnú sťažnosť obmedzila len na rekapituláciu už prezentovaných námietok, prečo podľa nej nebolo v jej prípade v konaní o umiestnení líniovej stavby konané ako s účastníčkou konania.

33. Ak žalobkyňa konkrétne nešpecifikovala právnú otázku a neuviedla, prečo správny súd zaujal nesprávny právny názor na jej riešenie, a nespĺnila tak svoju povinnosť tvrdenia, nemôže kasačný súd považovať obsahové vymedzenie dôvodu kasačnej sťažnosti za dostačujúce na jej úspech v konaní.

34. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne, že konajúci správny súd nezistil dostatočne skutkový stav a na základe toho vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval, že práva žalobkyne ako účastníčky konania boli zachované, kasačný súd uvádza, že nie je súdom skutkovým. Ak žalobkyňa tvrdí, že správny súd nezistil správne skutkový stav, a preto vec nesprávne právne posúdil vo vzťahu k niektorej právnej otázke, nejde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia správneho súdu z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu.

35. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považovala žalobkyňa za dôležitý pre rozhodnutie, žalobkyňa nesmeruje proti právnemu posúdeniu veci, ale proti skutkovým zisteniam. Nedostatočne zistený skutkový stav však nie je prípustným dôvodom kasačnej sťažnosti. Kasačné opravné konanie umožňuje účastníkovi konania dožadovať sa preskúmania napadnutého rozhodnutia len zo stránky právnej, nie však skutkovej, preto sa kasačný súd týmto dôvodom ani ďalej nezaoberal.

36. Pokiaľ ide o konkrétnu námietku sťažovateľky, že v oznámení o začatí územného konania a pri nariadenom ústnom pojednávaní žalobkyňa nebola vedená ako účastníčka konania, kasačný súd uvádza, že ani samotná skutočnosť, že žalobkyňa nebola osobitne označená za osobu, ktorej sa ako účastníčke konania doručuje písomnosť verejnou vyhláškou neznamena, že jej v administratívnom konaní nebolo priznané postavenie účastníčky konania a žiadnym spôsobom jej táto skutočnosť nebránila nahliadnuť do administratívneho spisu, zúčastniť sa ústneho pojednávania, podávať v územnom konaní vyjadrenia, námietky, pripomienky, opravné prostriedky proti preskúvaným rozhodnutiam alebo uplatňovať iné zákonom priznané práva, čo žalobkyňa aj nepochybne robila, a tak k upretiu jej procesných práv nedošlo.

37. Na základe vyššie uvedeného kasačný súd námietky žalobkyne v podanej kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné a kasačnú sťažnosť žalobkyne proti napadnutému rozsudku podľa ustanovenia § 461 S.s.p. ako nedôvodnú zamietol.

38. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 S.s.p. a contrario k § 167 ods. 1, § 168 a § 169 S.s.p. tak, že účastníkom právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal, pretože žalobkyňa nebola v kasačnom konaní úspešná, v prípade žalovaného nedošlo k naplneniu predpokladu obsiahnutého v ust. § 168 S.s.p. a ďalšia účastníčka konania (Národná diaľničná spoločnosť, a.s.) zostala v konaní nečinná.

39. Pozornosti kasačného súdu neušlo, že v záhlaví napadnutého rozsudku správny súd nesprávne označil žalovaného ako Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Názov žalovaného bol zmenený s účinnosťou od 1.1.2017 novelou zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov na Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky. Úlohou správneho súdu bude uvedený nedostatok spočívajúci v nesprávnom označení žalovaného v záhlaví napadnutého rozsudku napraviť vydaním opravného uznesenia podľa § 143 S.s.p..

40. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v pomere hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 k § 147 ods. 2 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.